

سرمقاله

تصویری از منار جام

محترم محمد کریم خرم وزیر اطلاعات و فرهنگ

قرار است منار باستانی جام باز سازی گردد.

قرار است منار جام از طرف وزارت اطلاعات و فرهنگ باز سازی گردد که کار آن عملاً جریان دارد و یک قسمت پایانی آن ترمیم گردیده است. منار جام که یکی از آثار تاریخی و دیدنی افغانستان بشمار میرود که در ولایت غور و السوالی شهرک موقیعت دارد که در زمان امپراتوری سلطان غیاث الدین غوری ساخته شده است و ارتفاع آن 63 متر می باشد که در وادی واستاق جام در پهلوی دریای خروشان هری رود در بین دره های سنگین جام موقیعت دارد منار جام که با عالیترین سطح معماری گردیده است که معماری آن بنا به بعضی روایت هاتوسط محمد علی صورت گرفته است و جز از ابدات تاریخی افغانستان بشمار میرود. جنگ های خا نمان سوز ده های اخیر ملک الطوفی که تمام افغانستان را رنجور و ملول ساخته است. پیکره باستانی جام نیز از صدمات این جنگ ها محروم نماند و ویران گردید و اکنون که پیکره زخمی حوادث گردیده است و صدمات زیاد را بر پیکر خود متحمل شده است. وزارت اطلاعات فرهنگ به کمک ریاست اطلاعات فرهنگ ولایت غور شروع به ترمیم آن نمودند. منار که شناخت مردم میباشد. صدمات زیاد را متحمل شده است. چندین ده میشود که در یک منطقه گوشه افتاده است. که کسی به آن توجه ننموده است. و قسمتی از خشت های آن به غارت برده شده است.

وزمانی منار جام بیانگر شهامت و عظمت غوریان بوده و امپراتوری آنها بوده که بر هندوستان سلطه مینمودند. از وزارت محترم اطلاعات فرهنگ خواهشمندیم تا در راستای حفظ و مراقبت آثار و ابدات تاریخی که بیانگر فرهنگ و کلتور مردم بشمار میرود سعی نماید.

بنیاد اندیشه جوانان غورباستان فصل زمستان را به کافه مردم شریف و متدین غورت—بریک عرض میدارد زمستان فصل پر بار است که برف آن مایه رشد و افزایش نباتات می گردد. فرارسیدن فصل زمستان پیام اور صلح و صفا در بین جامعه است. از بارگاه رب جلیل خواهانیم تا سال آینده سال پر برکت سال نوید دهنده برای دهاقین باشد تا بتوانند از زمین های خود حاصلات فراوان بدست آورند. تا هم زمینه کار برای یکتعداد قشر جوان میسر گردد و از یکطرف بتوانند حاصلات مزارع در افغانستان بالا رود.

در فصل زمستان که نعمت خدا (ج) در روی زمین آشکارا می گردد پیام اور سال جدید می باشد. سال جدید که بآبهار نوین آغاز می گردد.

از زمستان ان اشکار می گردد و برای شما زمستان پر برف و باران میخواهیم. بنیاد اندیشه جوان غور باز تاب دهنده اندیشه جوانان بوده و به هیچ ارگان دولتی ارتباط ندارد در نشر مطالب دوستان دست باز دارد مطالب ارسال شده نشر می گردد.

از بارگاه ایزد متعال کامیابی و سر فرازی شما را در تمام کار ها میخواهیم.

بنیاد اندیشه جوانان غورباستان.

در این شماره مطالعه مینماید.

----- سر مقاله -----

----- قرار است منار تاریخی جام باز سازی گردد -----

----- توماس ادیسون مخترع برق -----

----- بیوگرافی مختصر استاد غلام حیدر خان یگانه -----

----- افغانستان در قرن بیستم -----

----- لبخند -----

----- میوه عشق -----

توماس ادیسون مخترع

ادیسون در سال 1847 در خانواده متوسط و در شهر میلان بنیادینا امداز ابتدا کودکی کنجکاو و جستجوگر بود در همان اوان جوانی دست به آزمایشات حیرت آوری او با خواهرش از مایشگاهی در زیرزمینی خانه کوچک شان درست کرده بودند پنهان نی دست به آزمایشات کوچک و مهمی میزدند معلمین وی از کنجکوی های او

به ستوه می آمدند و همیشه به پدر و مادرش شکایت ادیسون را می بردند . وی بعد از مدتی توسط پدرش به میسگان رفته و ابتدا به حرفه خبرنگاری و سپس دست به انتشار روزنامه زد الکتروسیتی موضوع بود که فکر او را همیشه بخود مشغول میکرد او با اختراع فونوگراف و میکروفون توسط همان وسایل ساده و ابتدایی که در آزمایشگاه خانه اش بود به موفقیت بزرگ دست یافت ادیسون با اختراع گروپ (لامپ) که شاهکار اختراعات وی محسوب می گردد خدمتی بزرگی به مردم جهان نموده گیتی را از تاریکی و ظلمت نجات داد خدمات وی با اختراع لاستیک مصنوعی جنبه وسیعی تری یافت و ادامه تلاش های بی وقفه شبانه روزی اش سبب گشت که اختراع آتش متجاوز از 300 عنوان گردد .

از دیگر اختراعات وی میتوان از لکوموتیو برقی . منبع ذخیره برق . خشت سمنتی . میکروفون . تبلیگراف . چراغ های الکتریکی بی خطر . فلم های مخصوص کمره عکاسی . دستگاه تفکیک سنگ معدن . پیل های با زگشتی باطری های القلی وده ها اختراع بر جسته دیگر را نام برد . ادیسون دوبار از دواج کرد و حاصل این دو ازدواج پنج فرزند که از او باقیماند .

او دچار ضعف و اختلال در شنوایی گوش بود این امر علی رقم ایجاد مانع در امور روزمره وی در اراده خلل نا پذیرش خدشیه وارد نساخت . اختراعات ادیسون زمینه طریقی مکاشفات و تحقیقات بسیاری از اختراعات دیگر را برای دانشمندان بعد از وی بوجود آورد .

او در سال 1931 در هشتاد و چهار سالگی چشم از جهان فرو بست در حالیکه سالیان سال نتیجه تلاش هایش در ذهن تقریباً تمامی مردم جهان از هر قشر و ذهن و صنف و دسته باقیست و احترام فوق العاده ای برای او تا ابدیت به ارمان آورده است .

میوه عشق.....

عشق عبارت از ان آروزیست که آنچه را خود داری از ان دیگری کنی و لذتی را که او حس میکند از ان خودت دانی.

هرگز عاشق مشو مگر ان زمانیکه بتوانی همه عیب های آدمی را تحمل کنی در عشق آرامش محال است زیرا هر آنچه از معشوق بدست می آوری، هرگز چیزی جز نقطه آغاز تمناهای تازه تری نیست .

کاش میشد من و تودست در دست قضا ایه شالوده این نظم غم آلود برویم سپس از نو ، فلکی تازه چنان پی فکنیم که دل اسوده به کاشم برسد .

فقط يك چیز وجود عشق را ثابت می کند ، عمق ارتباط ، سرزندگی و نشاط هر دو طرف ، این میویست که عشق با ان شناخته می شود.

استاد غلام حیدر یگانه
استاد غلام حیدر خان یگانه در سال (1332) هجری در ولایت غور بدنیا آمد . در سال 1356 از رشته دری، انگلیسی دار المعلمین عالی هرات فارغ شده در سال 1994 میلادی تحصیل در رشته زبان ادبیات بلغاریا را در دانشگاه صوفیه به پایان رسانیده و از ان زمان تاکنون در این دانشگاه به تدریس ادبیات فارسی مشغول میباشد و به کار ترجمه می پردازند در افغانستان به عنوان معلم و مامور در ولایت غور و سپس به عنوان معاون مجله (فرهنگ) و بعد مدیر نشرات انجمن نویسندگان افغانستان در کابل فعالیت نموده است . بیشترین دلیستگی هارا در عشق شعر ، قصه برای کودکان و پژوهش فرهنگ مردم دارند .

بعد از تحصیل در بلغارستان ماند و دوکودک دارد او در دانشگاه صوفیه تدریس میکند و همچنان به کار ترجمه

می پردازد . **دو شعر از دفتر خربانه**

این باغ سیه

تنگ آمده این شهر بمن بال و پیرم کو

زین باغ سیه تا پیرم راهبرم کو

در دیده من خاک سیاه گشته تماشاه

تا گریه کنم دیده خونین جگرم کو

تنگ است هوای فلک و سینه گردون

من مرغ فضائی دگرم راه درم کو

غم نیست حدیثی که بگویم به عبارت

من تنگ دلم موسم آزاد ترم کو

هر شب قلم و دفتر و اشعار غریبی

شد بی اثر این نسخه دوایی دگرم کو

گر سنگ شودواژه بود درد ز آهن

اسمی که چو آتش بماند اثرم کو

من رفتنیم زنده و مرده نشکیم

ای باد وطن بوی زموطن پدرم کو

لېکونډ؟

گردش

سه دوست مي خواستند به ميله روند دوست اولي گفت:
من نان گوشت روغن کباب مي آورم دومي گفت:
من چلو مرغ کچالو ديك و کاسه را مي آورم. سومي گفت:
منم برادر خود را مي آورم .

لغات

معلم از شاگرد خود پرسان کرد . بچيم همي کتاب در زبان انگلي بنام چي ياد مي شود .
شاگرد گفت بوك
معلم دو باره پرسان کرد . که کتابچه را بنام چي ياد ميکنند . شاگرد گفت :
بوگچه.

نکته هاي روز.....

فساد از کار ماگم مي شود يا نه
اداره ، ميل مردم ميشه يا نه
خدایا رشوت کاغذ پرانی
درون چاه لُم لُم ميشه يا نه

مود روز

دیوانه : کسي که هنوز هم به فکر روزي حلال است.
قرطاسيه: پرنده تيزبالي که پس از خريداري وپيش از رسيدن به دفتر نا پديد مي گردد .
موبائل: بازي چه دست بچه هاي امروزي .
برفياکي : منبع در آمد زمستاني.
محروقات : عبارت از مواد است که عوض گرم کردن بخاري جيب ها را گرم مي کند.

افغانستان در قرن بيستم

مردم افغانستان از آن زمانیکه وارد قرن بیستم گردیده اند شاهد پیشرفت های چشم گیر در راستای آبادی و تریقی مملکت خویش هستند بخصوص در زمان قاضي امان الله خان مردم توانستند براي اولین بار به رادیو گوش دهند که بعد از وقفه زیاد در زمان صدارت شاه محمود آغاز گردید . و اولین خط ریل نډ در زمان امان الله خان به افغانستان آمد . از قرن بیستم به بعد پیش رفت مخا برات حمل و نقل خرید طیارات ، پلان اسفالت سرک ها، ساختن بند ها و اعمار نقشه های شهری از جمله پیشرفت های قرن بیستم می باشد . در قرن بیستم از زمانیکه شعر فارسی وارد مرز های نوي شده و با فراجهد از قالب های کهن با مضامین تازه های غنایمی یابد .

شاعران افغانستان می خواهند سهم شان را در این حرکت تاریخی ادبی ادا کنند شاعران افغانستان کار دست جمعی شاعران فارسی را عامل موثر شعر و ادب می شمارند . امروز زبان دری يك ظرفیت بسیار وسیع و بسیار عظیمی از زیبایی در اثر کار دسته جمعی صدها شاعر نویسنده در افغانستان ایران و قسما" در تاجیکستان و در نیمه قاره بدست آوردند . تجدید نمودند چاپ نمودن کتوب قدیمی ، ترجمه نمودن کتوب عربی به زبان دری رشد دادن فرهنگ ادبی زبان دری که در قرن بیستم صورت گرفته و بخاطر غنایمندی ارزش های فرهنگی در افغانستان بوده است غنا مندی به زبان دری مییابد .

و از جمله پیشرفت ها در زمان الاحضرت محمد ظاهر شاه بابای ملت تاسیس مکاتب تشکیل اردوی منظم و سایر پیشرفت ها مییابد .
و در اواخر قرن بیستم که افغانستان وارد میدان جنگ ها گردید جنگ های خانمان سوز بر پیکر افغانستان صدمات زیاد را وارد نموده است که از زمان به بعد افغانستان هیچگونه آرامی را ندید .
تمام آبدات تاریخی جاهای دیننی مناظر باستانی همه از صدمات جنگها در امان نماند و خسارات زیاد را متحمل گردید .

جنگ های خانمان سوز ده اخیر افغانستان را از تکنالوژی جدید بی بهره ساخت و افغانستان را که یک زمان با کاروان تکنالوژی در حرکت بود جنگ های خانمان سوز افغانستان را از کاروان تکنالوژی باز داشت و اکنون افغانستان از جمله کشور های عقب مانده جهان بشمار میرود در ده های که افغانستان مشغول جنگ های داخلی بود همسایه های آن از وضعیت افغانستان سو" استفاده نموده وگرو های زیاد را تربیه نمودند و در افغانستان فرستادند .

تا افغانستان را مشغول جنگ ساخته و از اقتصاد افغانستان استفاده نمایند تا آنجائیکه قسمتی زیاد از آثار تاریخی که قدامت شان به چندین هزار سال می رسد به غارت بردند و در موزیم های آن ها به نمایش گذاشته شده است . که تمام آن ها جزاز فرهنگ و میراث تاریخی مردم افغانستان می باشد اکنون که وضعیت افغانستان رو به بهبود است خداوند (ج) را شکر گذاریم که ما میتوانیم در سایه امن و آرامی به تعلیم خود ادامه دهیم تا بتوانیم در آینده مصدر خدمت در جامعه گردیم تا افغانستان رنج دیده را بسوی تریقی پیشرفت داده تا نسل آینده بتواند در سایه امن و آرامی زندگی نماید .

صاحب امتیاز : بنیاد اندیشه جوانان غور باستان.....
مدیر مسول: محمدالله (یعقوبی) ... فایق (ابراهیمی)
معاون مدیر مسول: خدایرحم (فضلی). عبدالواحد (پیمان)....
سر دبیر: جاوید (یاری) ..محمد نادر (رحیمی).....
معاون سر دبیر: نظر محمد (طوفان).....
گزارشگران : سلطان (شمیم)..... محب الله (منش).....

دیزاین و کمپیوتر: عبیدالله (یعقوبی).....
هیئت تحریر: تحت نظر متعلمین.....
تلفون های تماس: 0798100471-0797403750

ایمیل آدرس Andishjawan_2008@yahoo.com